

שבת פרשת נצבים, כ"ח אלול, ה'תשכ"ח

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 וְהַבְּאִיר בְּזָה, שְׁקִיּוּמָם שֶׁל כָּל הַנִּבְרָאִים תְּלוּי בַעֲבוּדַת
2 הָאָדָם, הַמְּמַלֵּא אֶת תְּפִקְדוֹ שֶׁבִשְׂבִּילוֹ נִבְרָא וְאֵת שְׁלִיחוֹתוֹ הַרוּחָנִית
3 שֶׁהָאָדָם עַל-יְדֵי עֲבוּדָתוֹ פּוֹעֵל וּמְשַׁפֵּיעַ בְּכָל הַנִּבְרָאִים, וְכִמּוֹ
4 בַעֲנִין הַהֶכְתָּרָה שֶׁל הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא לַמֶּלֶךְ עַל הָעוֹלָם שֶׁבְּרֵאשׁ
5 הַשָּׁנָה הַרְאִשׁוֹן, בְּהַתְחַלַּת הַבְּרִיאָה
6 (וְכֵן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה מִיַּדֵּי שָׁנָה בִּשְׁנָה
7 מִחֲדָשׁ) כְּדֹאִיתָא כְּפִי שְׂמוּבָא
8 בְּפִרְקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר⁷
9 שְׁבִיּוֹם בְּרִיאָתוֹ אָמַר אָדָם
10 הָרֵאשׁוֹן לְכָל הַנִּבְרָאִים
11 "בּוֹאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִקְרָעָה
12 נִבְרָכָה נִכְרַע בְּרַךְ לִפְנֵי הַרְוִי'⁸
13 עוֹשֵׁנו"⁸, וְעַל-יְדֵי-זֶה פֶּעַל
14 אָדָם הַרֵאשׁוֹן שֶׁכָּל הַנִּבְרָאִים
15 שֶׁנִּבְרָאוּ בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַבְּרִיאָה
16 יִכְתִּירוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַקְּבִ"ה
17 לַמֶּלֶךְ, וְכֵשֶׁם שֶׁהוּא לַעֲנִיין זֶה, כִּךְ
18 כְּלוּת עֲבוּדַת הָאָדָם יֵשׁ לָהּ הַשְּׁפָעָה
19 וּפְעוּלָה עַל כְּלוּת הַנִּבְרָאִים. וְכִינֵן
20 שְׁקִיּוּמָם שֶׁל כָּל הַנִּבְרָאִים
21 תְּלוּי בַעֲבוּדַת הָאָדָם, כִּי עַל יְדֵי
22 עֲבוּדָתוֹ הֵם מְגִיעִים לַתְּכִלִּית שֶׁלִּשְׂמָה
23 נִבְרָאוּ, לְכֵן נִקְרָא יוֹם בְּרֵאשׁ
24 אָדָם הַרֵאשׁוֹן בְּשֵׁם "תְּחַלַּת
25 מַעֲשֵׂיךְ".
26 אָמְנָם, הָא גּוֹפָא אֵת זֶה עֲצֵמו
27 צְרִיף לְהַבִּין, אִיף יָכוֹל הָאָדָם
28 וּמֵאִין יֵשׁ לוֹ אֵת הַכּוּחַ הַדְּרוּשׁ כַּדִּי
29 לַפְּעוּל כָּל הַנִּבְרָאִים, דָּאף
30 שֶׁהוּא הַמּוּבַחֵר שֶׁבְּנִבְרָאִים,
31 וְיֵשׁ לוֹ מַעֲלוֹת וְיִתְרוּנוֹת שְׂאִין לֵאמֹר
32 אַחַד מִהַנִּבְרָאִים, אִין זֶה עֲצֵם
33 הַעוֹבְדָה שֶׁהָאָדָם הוּא הַמּוּבַחֵר
34 שֶׁבְּנִבְרָאִים מְסַפֵּיק שְׂיֻבַּל
35 לַפְּעוּל כָּל הַנִּבְרָאִים ?
36 אָף הָעֲנִין הוּא, שֶׁהָאָדָם הוּא
37 לֹא רַק בַּחֵיר הַנִּבְרָאִים אֲלָא גַם כְּלוּל
38 מִכָּל הָעֲנִינִים שְׂיֻשְׁנָם
39 בְּנִבְרָאִים (כְּדִלְקָמֹן) שִׂישׁ בּו
40 מַעֲיֵן הַבְּרִיאָה כּוּלָּה, וְלָכֵן בִּיכְלָתוֹ
41 שֶׁל הָאָדָם לַפְּעוּל כָּל
42 הַנִּבְרָאִים, הֵינּוּ, לְהַמְשִׁיךְ

וְלִיתָן בָּהֶם (אֲרִיִּינְבְּרִיִּינְגַעֵן אִין זִיִּי לְהַבִּיא וְלִהְחַדִּיר בְּתוֹכָם) אֵת
הָעֲנִינִים שְׂיֵשׁ בּוֹ, כְּפִי שִׁיתְבָּאֵר לְהַלָּן.
(ג) וּבְאִוֵּר הָעֲנִין, דְּהִנְהָ⁹ יְדוּעַ שְׁנִשְׁתַּנְּהָ יֵשׁ שִׁינּוּ וְהַבְּדֵל בְּאִוֵּפֵן
בְּרִיאַת הָאָדָם מִבְּרִיאַת כָּל שְׂאָר הַנִּבְרָאִים, שֶׁבְּבְרִיאַת
הָאָדָם נִאָמַר "נַעֲשֵׂה"
אָדָם"¹⁰, "נַעֲשֵׂה" לְשׁוֹן
רַבִּים, וְלֹא נִאָמַר "יְהִי
אָדָם", כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב בַּיּוֹם
הַרֵאשׁוֹן לְבְרִיאָה "יְהִי אֹר"¹¹,
וְעַל-דִּרְךָ-זֶה בְּשְׂאָר הַנִּבְרָאִים
שֶׁנִּבְרָאוּ בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרִיאַת
(כּוֹלָל גַּם בַּיּוֹם ו', יוֹם הַשִּׁשִּׁי
לְבְרִיאָה יוֹם בְּרֵאשׁ אָדָם
הַרֵאשׁוֹן) שֶׁבְּכּוֹלֵם הִיתָה אִמִּירָה שֶׁל
הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא שִׁיבְרָאוּ, וְרוֹק לְגַבִּי
בְּרִיאַת הָאָדָם נִאָמַר "נַעֲשֵׂה", לְשׁוֹן
רַבִּים. וּמִבְּאָר בְּתַקוּנֵי זְהַר¹²,
שֶׁבְּבְרִיאַת הָאָדָם נִאָמַר
"נַעֲשֵׂה" לְשׁוֹן רַבִּים, לְפִי
שֶׁבְּרִיאַת הָאָדָם הִיתָה עַל-יְדֵי
כָּל עֶשֶׂר הַסְּפִירוֹת, עֶשְׂרֵה כּוּחוֹת
אֱלוּקִיִּים שֶׁהֵם הַסְּפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת
בְּאִמְצַעוֹתֵם הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא פּוֹעֵל
וְנִמְשָׁךְ וּמְתַגַּלָּה בְּעוֹלְמוֹת מַה-
שְׂאִין-כֵּן שְׂאָר הַנִּבְרָאִים שֶׁכָּל
אַחַד מֵהֶם נִבְרָא מִבְּחִינָה
וּמְדֻרְגָּה אַחַת מִבֵּין הַסְּפִירוֹת,
מְדֻרְגָּה פְּרָטִית בְּלִבְדּוֹ, כִּמּוֹ
בְּרִיאַת הָאוֹר מִן סְפִירַת הַחֹסֶד
שֶׁעֲנִינָה הַתְּגֻלוֹת, נִתְּנָה וְהַשְּׁפָעָה,
וְעַל-דִּרְךָ-זֶה יוֹם רֵאשׁוֹן
דְּמַעֲשֵׂה בְּרִיאַת שְׂבוּ נִבְרָא
הָאוֹר הוּא מִבְּחִינַת הַחֹסֶד, יוֹם
שְׂבוּ הָאִירָה וּפְעֵלָה בְּעוֹלָם מִדַּת הַחֹסֶד
וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּשְׂאָר הַנִּבְרָאִים
שֶׁנִּבְרָאוּ כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי
בְּרִיאַת שְׂבוּלָם בְּאִים וְנוֹכְעִים

1 וְהַבְּאִיר בְּזָה, שְׁקִיּוּמָם שֶׁל כָּל הַנִּבְרָאִים תְּלוּי בַעֲבוּדַת
הָאָדָם, הַמְּמַלֵּא אֶת תְּפִקְדוֹ שֶׁבִשְׂבִּילוֹ נִבְרָא וְאֵת שְׁלִיחוֹתוֹ הַרוּחָנִית
שֶׁהָאָדָם עַל-יְדֵי עֲבוּדָתוֹ פּוֹעֵל וּמְשַׁפֵּיעַ בְּכָל הַנִּבְרָאִים, וְכִמּוֹ
בַעֲנִין הַהֶכְתָּרָה שֶׁל הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא לַמֶּלֶךְ עַל הָעוֹלָם שֶׁבְּרֵאשׁ
הַשָּׁנָה הַרְאִשׁוֹן, בְּהַתְחַלַּת הַבְּרִיאָה
(וְכֵן בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה מִיַּדֵּי שָׁנָה בִּשְׁנָה
מִחֲדָשׁ) כְּדֹאִיתָא כְּפִי שְׂמוּבָא
בְּפִרְקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר⁷
שְׁבִיּוֹם בְּרִיאָתוֹ אָמַר אָדָם
הָרֵאשׁוֹן לְכָל הַנִּבְרָאִים
"בּוֹאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִקְרָעָה
נִבְרָכָה נִכְרַע בְּרַךְ לִפְנֵי הַרְוִי'⁸
עוֹשֵׁנו"⁸, וְעַל-יְדֵי-זֶה פֶּעַל
אָדָם הַרֵאשׁוֹן שֶׁכָּל הַנִּבְרָאִים
שֶׁנִּבְרָאוּ בְּכָל שֵׁשֶׁת יָמֵי הַבְּרִיאָה
יִכְתִּירוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַקְּבִ"ה
לַמֶּלֶךְ, וְכֵשֶׁם שֶׁהוּא לַעֲנִיין זֶה, כִּךְ
כְּלוּת עֲבוּדַת הָאָדָם יֵשׁ לָהּ הַשְּׁפָעָה
וּפְעוּלָה עַל כְּלוּת הַנִּבְרָאִים. וְכִינֵן
שְׁקִיּוּמָם שֶׁל כָּל הַנִּבְרָאִים
תְּלוּי בַעֲבוּדַת הָאָדָם, כִּי עַל יְדֵי
עֲבוּדָתוֹ הֵם מְגִיעִים לַתְּכִלִּית שֶׁלִּשְׂמָה
נִבְרָאוּ, לְכֵן נִקְרָא יוֹם בְּרֵאשׁ
אָדָם הַרֵאשׁוֹן בְּשֵׁם "תְּחַלַּת
מַעֲשֵׂיךְ".
אָמְנָם, הָא גּוֹפָא אֵת זֶה עֲצֵמו
צְרִיף לְהַבִּין, אִיף יָכוֹל הָאָדָם
וּמֵאִין יֵשׁ לוֹ אֵת הַכּוּחַ הַדְּרוּשׁ כַּדִּי
לַפְּעוּל כָּל הַנִּבְרָאִים, דָּאף
שֶׁהוּא הַמּוּבַחֵר שֶׁבְּנִבְרָאִים,
וְיֵשׁ לוֹ מַעֲלוֹת וְיִתְרוּנוֹת שְׂאִין לֵאמֹר
אַחַד מִהַנִּבְרָאִים, אִין זֶה עֲצֵם
הַעוֹבְדָה שֶׁהָאָדָם הוּא הַמּוּבַחֵר
שֶׁבְּנִבְרָאִים מְסַפֵּיק שְׂיֻבַּל
לַפְּעוּל כָּל הַנִּבְרָאִים ?
אָף הָעֲנִין הוּא, שֶׁהָאָדָם הוּא
לֹא רַק בַּחֵיר הַנִּבְרָאִים אֲלָא גַם כְּלוּל
מִכָּל הָעֲנִינִים שְׂיֻשְׁנָם
בְּנִבְרָאִים (כְּדִלְקָמֹן) שִׂישׁ בּו
מַעֲיֵן הַבְּרִיאָה כּוּלָּה, וְלָכֵן בִּיכְלָתוֹ
שֶׁל הָאָדָם לַפְּעוּל כָּל
הַנִּבְרָאִים, הֵינּוּ, לְהַמְשִׁיךְ

29 הַנִּבְרָאִים שֶׁכָּל אַחַד מֵהֶם נִבְרָא מִבְּחִינָה וּמְדֻרְגָּה פְּרָטִית בְּלִבְדּוֹ, כִּמּוֹ בְּרִיאַת
30 הָאוֹר מִן הַחֹסֶד, וְעַל-דִּרְךָ-זֶה יוֹם רֵאשׁוֹן דְּמַעֲשֵׂה בְּרִיאַת הוּא מִבְּחִינַת
31 הַחֹסֶד, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה בְּשְׂאָר הַנִּבְרָאִים שֶׁנִּבְרָאוּ כָּל שֵׁשֶׁת יָמֵי בְּרִיאַת. וְיֵשׁ

(7 פי"א. 8) תהלים צה, ו. 9) בהבא לקמן - ראה מאמרי אדה"ו תקס"ח ח"ב ע' תקלה ואילך. אה"ת נצבים ע' א'רכט ואילך. סה"מ תרכ"ו ע' רמב ואילך. תרל"ח ע' שא ואילך. וראה גם סהמ"צ להצ"צ מצות וידוי ותשובה (לח, א ואילך). (10) בראשית א, כו. 11) שם, ג. 12) תיקון מז (פג, ב), תיקון נו (צ, ב), תיקון ע (קכ, א).